

Työeläkelaitoksille

VALTION ELÄKELAIN MUUTTAMINEN

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi valtion eläkelain 2 ja 10 §:n muuttamisesta (HE 162/88).

Esityksessä ehdotetaan VEL:a muutettavaksi siten, että valtion palvelukseen ulkomailta otetut työntekijät eivät saisi saman palveluksen perusteella eläkettä kahdesta eri eläkejärjestelmästä toisistaan riippumatta. Ehdotuksen mukaan ulkomailta tuleva eläke vähennettäisiin Suomen kansalaisille myönnettävästä valtion eläkelain mukaisesta eläkeestä.

Toisaalta lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että se ei koskisi valtion palvelukseen ulkomailta otettujen muiden kuin Suomen kansalaisten palvelusta. VEL:n ulkopuolelle jäävien eläketurva ehdotetaan järjestettäväksi lähtökohtaisesti asemamaasta. Mikäli heille työskentelymaasta tuleva eläke ei olisi tyydyttävä VEL:n mukaiseen eläketurvaan verrattuna, heidän eläketurvaansa voitaisiin täydentää Suomesta myönnettävällä ylimääräisellä eläkkeellä, joka määräytyisi uudistuksen yhteydessä annettavan valtioneuvoston päätöksen mukaan.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan VEL:n 2 §:ää muutettavaksi siten, että myös kuukautta lyhyemmät palvelussuhteet oikeuttaisivat tietyin edellytyksin eläketurvaan. Vähintään kolmena peräkkäisenä kalenterikuukautena olleet lyhyet, alle kuukauden jatkuneet palvelussuhteet yhdistettäisiin VEL:a sovellettaessa samaksi palvelussuhteeksi vastavasti kuin TEL:n 1 §:n säännösten mukaan. Samalla ehdotetaan VEL:sta poistettavaksi säännös, jonka mukaan ne, joilla on vähintään 20 tunnin säännöllinen työaika viikossa, kuuluvat työansioista riippumatta lain piiriin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.1989.

ELÄKETURVAKESKUS

Antti Suominen

Pentti Koivisto

LIITTEET

Hallituksen esitys 162/88

Postiosoite Postadress

PL 11 00521 HELSINKI
PB 11 00521 HELSINGFORS

Käyntiosoite Besöksadress

Opastinsilta 7 00520 HELSINKI
Semaforbron 7 00520 HELSINGFORS

Puhelin Telefon

(90) 1511
Telekopio (90) 1481172

Pankkitiliit Bakkonton

KOP 142610-4301
SYP 229838-581
SKOP 400031-1235

SHOP 572333-161
STS 710106-8117
PSP 5041-6

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion eläkelain 2 ja 10 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan valtion eläkelakia muutettavaksi siten, että valtion palvelukseen ulkomailla otetut työntekijät eivät saisi saman palveluksen perusteella eläkettä kahdesta eri eläkejärjestelmästä toisistaan riippumatta. Ehdotuksen mukaan ulkomailta tuleva eläke tai sitä vastaava etuus vähennettäisiin Suomen kansalaisille myönnettävästä valtion eläkelain mukaisesta eläkkeestä. Valtion eläkelakia ehdotetaan lisäksi muutettavaksi siten, että se ei koskisi valtion palvelukseen ulkomailla otettujen muiden kuin Suomen kansalaisten palvelusta. Mikäli heille työskentelymaasta tuleva eläketurva ei olisi tyydyttävä valtion eläkelain mukaisen eläketurvan tasoon verrattuna, heidän eläketurvaansa voitaisiin täydentää Suomesta myönnettävällä ylimääräisellä eläkkeellä, joka määräytyisi uudistuksen yhteydessä annettavan valtioneuvoston päätöksen mukaan.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettaviksi valtion eläkelain säännöksiä siten, että eläkettä kertyisi tietyin edellytyksin myös kuukautta lyhyempien palvelussuhteiden perusteella. Muutos ehdotetaan toteutettavaksi siten, että vähintään kolmena peräkkäisenä kalenterikuukautena olleet lyhyet, alle kuukauden jatkuneet, palvelussuhteet yhdistettäisiin valtion eläkelakia sovellettaessa samaksi palvelussuhteeksi. Muutos parantaisi niiden edunsaajien eläketurvaa, jotka ovat toistuvasti palveluksessa ja jotka palvelussuhteiden pituuksien vaihtelun takia jäävät osittain tai kokonaan työeläketurvan ulkopuolelle.

Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1989 ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotetut muutokset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1989.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Valtion palvelukseen ulkomailla otettujen työntekijöiden nykyinen eläkeoikeus

Valtion eläkelain (280/66, VEL) 1 §:n (851/71) mukaan virka- tai työsuhteessa taikka muussa siihen verrattavassa palvelussuhteessa valtioon olevalla henkilöllä on oikeus vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeeseen siten kuin mainitussa laissa säädetään.

VEL:n soveltamisalaa ei ole rajattu kansalaisuuden suhteen. VEL:n alueellista soveltamisalaa ei ole myöskään rajattu. Näin ollen kaikilla valtion palveluksessa olevilla henkilöillä on voimassa olevien säännösten mukaan oikeus VEL:n mukaan määräytyvään eläketurvaan riippumatta kansalaisuudesta sekä siitä, missä maassa valtion palvelus tapahtuu.

Suomen ulkomaanedustuksessa työskentelee noin 650 valtion palvelukseen työsopimussuhteeseen ulkomailla otettua ns. asemamaasta palkattua työntekijää, joiden vakinainen koti-

paikka on asemamaassa. Heistä noin 150 on Suomen kansalaisia. Useimmiten he ovat asemamaan kansalaisia. Asemamaasta palkatut työntekijät saattavat olla myös kolmannen valtion tai samanaikaisesti Suomen ja jonkin muun valtion kansalaisia, taikka kansalaisuudettomia. Myös muilla hallinnonaloilla työskentelee vähäisemmässä määrin valtion palvelukseen ulkomailla otettua henkilöstöä.

Asemamaasta palkattujen työntekijöiden sosiaaliturvaa sääntelee sekä Suomen että asemamaan lainsäädäntö. Jos asemamaan kanssa on tehty sosiaaliturvasopimus, on siinä sovittu kumman maan lainsäädäntöä sovelletaan. Asemamaasta palkatuista työntekijöistä yli puolelle on jouduttu järjestämään lakisääteinen eläketurva asemamaassa. Myös muilla hallinnonaloilla on jouduttu ottamaan valtion palvelukseen ulkomailla otetuille henkilöille eläkevakuutuksia. Toisaalta kaikilla valtion palveluksessa olevilla henkilöillä on voimassa olevien säännösten mukaan oikeus VEL:n mukaiseen eläketurvaan riippumatta kansalaisuudesta sekä siitä, missä maassa valtion palvelus tapahtuu. Näin ollen valtion palveluksessa ulkomailla työskentelevät henkilöt saavat melko yleisesti saman palveluksen perusteella valtion kustantaman eläkkeen kahdesta eri eläkejärjestelmästä.

Kaksinkertaisen eläketurvan ongelma ei koske Suomesta ulkomaille lähetettyä henkilökuntaa. Diplomaattisia suhteita koskevassa Wienin yleissopimuksessa (SopS 4/70) samoin kuin konsulisuhteita koskevassa Wienin yleissopimuksessa (SopS 50/80) on sovittu muun muassa määräyksistä, joiden mukaan edustustojen palveluksessa oleva lähetetty henkilökunta on vapautettu vastaanottajavaltion sosiaaliturvaa koskevista säännöksistä. Tietävästi Suomen ulkomaanedustuksen lähetettyyn henkilökuntaan kuuluville ei ole yhdessäkään asemamaassa jouduttu ottamaan eläkevakuutusta. Tietävästi myöskään muilla hallinnonaloilla ei ole jouduttu ottamaan eläkevakuutusta lähetettyyn henkilökuntaan kuuluville asemamaasta. Mainituissa sopimuksissa ei ole kuitenkaan sovittu työskentelymaassa palvelukseen otetun henkilökunnan vapauttamisesta vastaanottajavaltion sosiaaliturvaa, eikä siten myöskään eläketurvaa, koskevista säännöksistä.

Monet maat ovat järjestäneet asemamaasta palkattujen työntekijöiden eläketurvan lähtökohtaisesti asemamaasta. Jotkut maat ovat kuitenkin järjestäneet omien kansalaistensa

eläketurvan oman eläkejärjestelmänsä mukaisesti. Tapauksissa, joissa eläketurva järjestetään asemamaasta, mutta se ei ole riittävä, monet maat ovat katsoneet tarpeelliseksi luoda mahdollisuuden myöntää asemamaan eläketurvaa täydentävä eläke. Tällainen eläke on yleensä harkinnanvarainen. Tällä tavoin ovat menelleet muun muassa Ruotsi, Norja, Tanska, Belgia, Yhdysvallat, Itävalta sekä Sveitsi. Esimerkiksi Ruotsissa on luotu järjestelmä, jonka avulla pyritään saavuttamaan likimäärin Ruotsin virkamieseläkesäännösten tasoinen eläketurva.

Kaksinkertaisen eläketurvan syntymistä on pyritty monissa maissa näin ollen välttämään. Toisaalta asemamaasta palkatuille työntekijöille on yleensä pyritty turvaamaan mahdollisuus riittävänä pidettävään eläketurvaan. Kaksinkertaisten etuuksien järjestämistä ei voida Suomenkaan osalta pitää periaatteellisesti eikä valtiontaloudellisesti tarkoituksenmukaisena. Lähtökohdaksi on siten otettava se, että kaksinkertaisen eläketurvan syntyminen estettäisiin. Lähtökohdaksi on lisäksi otettava se, että asemamaasta palkatuille työntekijöille olisi pyrittävä turvaamaan riittävänä pidettävä eläketurva.

Kuten edellä on todettu, Suomen ulkomaanedustuksessa asemamaasta palkatuista työntekijöistä noin 150 eli runsaat 20 prosenttia on Suomen kansalaisia. Asemamaasta palkatuilla Suomen kansalaisilla on kiinteämmät siteet Suomeen kuin muilla asemamaasta palkatuilla. Asemamaasta palkatut Suomen kansalaiset ovat mahdollisesti aikaisemmin asuneet ja työskennelleet Suomessa. Palveluksen päätyttyä he saattavat myös siirtyä takaisin Suomeen. Asemamaasta palkatut Suomen kansalaiset tulee näin ollen asettaa sosiaaliturvan ja siten myös eläketurvan osalta samanlaiseen asemaan kuin muutkin Suomen kansalaiset. Asemamaasta palkatuilla muilla kuin Suomen kansalaisilla sen sijaan on kiinteämmät siteet asemaamaan, jossa heillä on yleensä myös muita palvelussuhteita ennen tai jälkeen valtion palveluksessa työskentelemistä. Huomattakoon, että sellainen henkilö, joka vasten tahtoaan saa vieraan valtion kansalaisuuden, ei menetä Suomen kansalaisuutta. Kansalaisuuslain (401/68) 8 §:n (584/84) mukaan Suomen kansalaisuuden menettää sen sijaan henkilö, joka saa vieraan valtion kansalaisuuden hakemuksesta tai ilmoituksesta taikka annettuaan siihen vapaaehtoisesti nimenomaisen suostumuksensa.

Näin ollen on perusteltua tarkastella eläketurvan järjestämistä erikseen asemamaasta palkattujen Suomen kansalaisten ja muiden kuin Suomen kansalaisten osalta.

1.2. Ehdotetut muutokset valtion palvelukseen ulkomailla otettujen työntekijöiden eläkeoikeuteen

1.2.1. Valtion palvelukseen ulkomailla otetut Suomen kansalaiset

Asemamaasta palkatuilla Suomen kansalaisilla on perusteltua säilyttää oikeus VEL:n mukaiseen eläkkeeseen. Ei kuitenkaan voida pitää tarkoituksenmukaisena, että heille järjestettäisiin saman palveluksen perusteella eläketurva kahdesta eri eläkejärjestelmästä. VEL:n mukaista eläketurvaa voidaan pitää asemamaasta palkattujen Suomen kansalaisten osalta soveltuvana ja toisaalta riittävänä eläkejärjestelmänä. Olisi tarpeen, että asemamaasta otetusta eläkevakuutuksesta tuleva eläketurva voitaisiin ottaa huomioon myönnettäessä edunsaajalle VEL:n mukaista eläkettä samasta palveluksesta.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että VEL 10 §:n 4 momenttia muutettaisiin siten, että VEL:n mukaisesta eläkkeestä vähennettäisiin edellä tarkoitettulle edunsaajalle ulkomailta tuleva eläke tai sitä vastaava etuus siltä osin kuin se perustuu samaan palvelusaikaan kuin VEL:n mukainen eläke. Kun otetaan huomioon sekä Suomesta että ulkomailta tulevat eläkkeet, edunsaajalla olisi ehdotuksen mukaisesti oikeus toisaalta yhteensä vähintään VEL:n tasoiseen eläketurvaan ja toisaalta yhteensä vähintään työskentelymaan lakisääteisen eläkejärjestelmän tasoiseen eläketurvaan.

Jos asemamaan kanssa on tehty sosiaaliturvasopimus, saattaa siinä olla määräys, jonka mukaan asemamaasta palkatut Suomen kansalaiset ovat asemamaan eläketurvan piirissä tai Suomen kansalaisella saattaa olla oikeus valita joko asemamaan tai VEL:n mukainen eläketurva. Jos Suomen kansalainen sopimuksen määräyksen mukaan on asemamaan eläketurvan piirissä, tulisi sopimusta kuitenkin tulkita siten, että edunsaajaa ei vapauteta VEL:n piiristä, ellei sopimuksessa nimenomaisesti toisin määrätä. Jos Suomen kansalainen valitsee asemamaan lainsäädännön, on hänet vapautettava VEL:n piiristä.

Edunsaaja on joissakin tapauksissa saattanut itse kustantaa osan asemamaasta otetun eläkevakuutuksen mukaisista maksuista. Työntekijän osuudet kyseisistä maksuista ovat tällaisissa tapauksissa kuitenkin vähäisiä ja niitä vastaavaa osuutta on vaikea erottaa asemamaasta myönnettävästä eläkkeestä. Asemamaasta tuleva eläke olisi näin ollen asianmukaista vähentää VEL:n mukaisesta eläkkeestä aina silloin, kun kysymyksessä on eläkevakuutus, jonka kustannuksiin valtio on osallistunut.

Eräissä maissa eläketurva muodostuu kerta-korvauksena suoritettavasta erorahasta. Tällainen eroraha määräytyy yleensä palvelusvuosien ja palkan suuruuden mukaan samoin kuin eläke. Näin ollen myös tällainen eläkettä vastaava etuus tulisi voida ottaa huomioon VEL:n mukaisen eläkkeen suuruudessa. Erorahaa ei luonnollisestikaan voitaisi vähentää kuukausittaisesta VEL:n mukaisesta eläkkeestä kerralla, koska se vastaa yleensä monen vuoden aikana suoritettavaa eläkettä. Eroraha ehdotetaan otettavaksi huomioon vähitellen siten, että VEL:n mukaisesta eläkkeestä vähennettäisiin kerralla kuukausittaista eläkettä vastaava osuus erorahasta.

1.2.2. Valtion palvelukseen ulkomailla otetut muut kuin Suomen kansalaiset

Valtion palvelukseen ulkomailla otettujen muiden kuin Suomen kansalaisten eläketurva ehdotetaan järjestettäväksi lähtökohtaisesti asemamaasta. Tämä vastaisi muiden maiden noudattamaa menettelyä, josta ei Suomen osalta ole perusteita poiketa. VEL 2 §:n 1 momenttia ehdotetaan näin ollen muutettavaksi siten, että VEL ei koskisi valtion palvelukseen ulkomailla otetun muun kuin Suomen kansalaisen palvelusta. Jos tällainen henkilö olisi samanlaisesti myös Suomen kansalainen, hänen palveluksensa olisi kuitenkin VEL:n piirissä.

Jos asemamaan kanssa on tehty sosiaaliturvasopimus, saattaa siinä olla määräys, jonka mukaan asemamaasta palkatut muut kuin Suomen kansalaiset ovat VEL:n piirissä tai heillä on oikeus valita VEL. Tällaisessa tapauksessa sosiaaliturvasopimuksen määräys VEL 28 §:n 2 momentin mukaan syrjäyttää VEL:n säännökset ja asemamaasta palkattu muu kuin Suomen kansalainen tulee VEL:n piiriin.

Kuuluminen yksinomaan asemamaan eläketurvan piiriin saattaisi joissakin tapauksissa

johtaa siihen, että asianomaisten henkilöiden eläketurva ei olisi tyydyttävä VEL:n mukaisen eläketurvan tasoon verrattuna. Asemamaan eläketurva saattaa nimittäin puuttua kokonaan tai se saattaa olla olennaisesti heikompi kuin VEL:n mukainen eläketurva. Vaikka eläketurva olisikin tällöin paikallisen mittapuun mukaan tyydyttävä, olisi kuitenkin asianmukaista, että sitä voitaisiin täydentää Suomesta myönnettävällä ylimääräisellä eläkkeellä. Tällainen paikallisen eläketurvan täydentäminen vaikuttaisi myös myönteisesti mahdollisuuksiin palkata pätevää henkilöstöä kyseisiin tehtäviin.

Hallitus esittäisi tulo- ja menoarvioesityksen perusteluissa, että ylimääräisiä eläkkeitä varten varattua määrärahaa voitaisiin käyttää valtion palvelukseen ulkomailla otetuille muille kuin Suomen kansalaisille myönnettäviin ylimääräisiin eläkkeisiin silloin, kun heille asemamaasta tuleva eläketurva ei olisi tyydyttävä VEL:n mukaiseen eläketurvaan verrattuna. Kyseisistä ylimääräisistä eläkkeistä annettaisiin lisäksi valtioneuvoston päätös.

Koska paikallinen eläkejärjestelmä saattaa poiketa merkittävästi VEL:n mukaisista etuuksista, saattaa täsmällisen tiedon saaminen paikallisen eläketurvan sisällöstä olla joissakin tapauksissa vaikeata. Tämän vuoksi asemamaan eläketurvan täydentämisen Suomesta tulisi voida tapahtua joustavasti, vaikka asemamaasta tulevasta eläkkeestä saatavat tiedot olisivatkin mahdollisesti puutteellisia. Tällöin voitaisiin käyttää apuna myös Ruotsissa kehitettyä järjestelmää, jossa on taulukoitu eri asemamaiden eläkejärjestelmien tasot. Harkinta kohdistuisi lähinnä myönnettävän eläkkeen suuruuteen eli siihen, kuinka paljon VEL:n tasoisesta eläkkeestä vähennettäisiin asemamaasta tulevan eläkkeen perusteella. Ylimääräinen eläke myönnettäisiin käytännössä silloin, kun esitetyn selvityksen perusteella asemamaasta tuleva eläke ei olisi tyydyttävä VEL:n mukaisen eläkkeen tasoon verrattuna.

Suomesta myönnettävä ylimääräinen eläke voisi olla vanhuus-, työkyvyttömyys- tai perhe-eläke. Tällaisen eläkkeen saamisen edellytykset ja eläkkeen yleiset perusteet määräytyisivät lähtökohtaisesti soveltuvien osin VEL:n mukaan.

Käytännössä erityisesti asemamaasta palkattujen muiden kuin Suomen kansalaisten osalta on esiintynyt erittäin lyhyitä palvelussuhteita, joiden merkitys eläketurvan kannalta on varsin vähäinen. Koska ne saattaisivat muodostaa

suuren osan käsiteltävistä eläkehakemuksista, olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista asettaa ylimääräisen eläkkeen saamisen edellytykseksi pitemmät palvelusaikavaatimukset kuin VEL:ssä on säädetty. Näin ollen on tarkoitus asettaa ylimääräisen työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeen saamisen edellytykseksi kuuden kuukauden pituinen yhdenjaksoinen eläkeajaksi luettava palvelus välittömästi ennen eläketapahtumaa. Vanhuuseläkkeen osalta edellytettäisiin yhteensä vähintään viisi vuotta eläkeajaksi luettavaa palvelusaikaa. Jos palvelus päättyisi eläkeiässä, riittäisi vanhuuseläkkeen saamiseen kuitenkin kahden vuoden pituinen yhdenjaksoinen eläkeajaksi luettava palvelus välittömästi ennen eläketapahtumaa.

Olisi tarkoituksenmukaista, että ylimääräinen eläke voitaisiin maksaa kertosuorituksena tapauksissa, joissa eläkkeen määrä on vähäinen tai muuten on erityisiä syitä. Näin kyettäisiin järjestämään eläketurvan toimeenpano rationaalisesti kerralla, jolloin välttyttäisiin eläketietojen ajantasalla pitämiseltä ja rekisteröinniltä palveluksen päättymisen jälkeen.

1.3. Eläkeoikeus kuukautta lyhyempien palvelussuhteiden perusteella

Valtion eläkelain (280/66) mukaan palvelun ajan eläkeajaksi lukeminen edellyttää, että palvelussuhde on jatkunut yhdenjaksoisena vähintään yhden kuukauden. Laki ei kuitenkaan koske palvelusta, jossa edunsaajan työansio ei ole keskimäärin vähintään 818,24 markkaa kuukaudessa (ilmaistuna vuoden 1988 indeksitasossa) tai säännöllinen työaika vähintään 20 tuntia viikossa. Nämä eläkkeeseen oikeuttavalle palvelussuhteelle asetetut edellytykset ovat samat kuin työntekijäin eläkelaisissa (395/61).

Lain vaatimus yhdenjaksoisesta vähintään kuukauden jatkuneesta palvelussuhteesta on aiheuttanut ongelmia niiden lyhyissä palvelussuhteissa palvelevien edunsaajien osalta, joiden palvelus ei kuulu lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijöiden eläkelain (134/62) alaisuuteen.

Vaikka edunsaaja on säännöllisesti työssä, hän saattaa palvelussuhteiden pituuksien vaihdellessa jäädä kokonaan tai osittain eläketurvan ulkopuolelle. Esimerkkeinä tällaisista palvelussuhteista voidaan mainita vuosiloma- ja muut sijaisuudet, joita samalla henkilöllä saat-

taa olla toistuvasti siten, että ainakin osa niistä on kuukautta lyhyempiä.

Vaikka nykyisen lain epäkohtia onkin eläkekäytännössä pyritty lieventämään siten, että eläkehakemusten käsittelyssä lähes peräkkäin toistuneet palvelukset on katsottu yhdenjaksoiseksi palvelukseksi, nykyistä tilannetta ei voida pitää tyydyttävänä. Tämän vuoksi ehdotetaan valtion eläkelain 2 §:ää muutettavaksi siten, että myös kuukautta lyhyemmät palvelussuhteet oikeuttaisivat tietyin edellytyksin eläketurvaan. Muutos toteutettaisiin lisäämällä pykälään uusi säännös, jonka mukaan alle kuukauden jatkuneet palvelussuhteet yhdistettäisiin lakia sovellettaessa yhdeksi palvelussuhteeksi. Erilaisten palvelusten tulisi kuitenkin olla siinä määrin toistuvia ja säännöllisiä, että niillä kokonaisuutena olisi merkitystä eläketurvan kannalta. Sen vuoksi edellytettäisiin, että edunsaajalla on ollut tällaisia lyhyitä palvelussuhteita vähintään kolmena peräkkäisenä kalenterikuukautena ja että niistä saadut ansiot nousevat kunakin kalenterikuukautena vähintään 2 §:n 1 momentissa säädettyyn markkamäärään, mikä vuoden 1988 indeksitasossa on 818,24 markkaa kuukaudessa. Lisäksi vaadittaisiin, että edunsaaja on ollut työssä vähintään 20 tuntia kalenterikuukaudessa.

Voimassa olevien säännösten mukaan kalenterikuukauden jatkunut palvelussuhde kuuluu valtion eläkelain piiriin työansioden määrästä riippumatta, jos säännöllinen työaika on vähintään 20 tuntia viikossa. Nykyisin sellaiset palvelussuhteet, joissa säännöllinen työaika on vähintään 20 tuntia viikossa kuuluvat lain piiriin lähes poikkeuksetta jo ansioden perusteella. Tämän johdosta mainittu säännös ehdotetaan poistettavaksi.

Ehdotetut muutokset vastaavat niitä muutoksia jotka on tehty työntekijäin eläkelakiin 1 päivänä helmikuuta 1987 voimaan tulleella lailla työntekijäin eläkelain 1 §:n muuttamisesta (38/87). Hallituksen esityksessä laiksi työntekijäin eläkelain 1 §:n muuttamisesta (hall.es. 220/1986 vp.) on todettu, että vastaavat muutokset on toteutettava myös julkisen sektorin eläkejärjestelmissä.

2. Asian valmistelu

Hallitus antoi eduskunnalle lokakuussa 1981 esityksen laiksi valtion eläkelain muuttamisesta (hall.es. n:o 177/1981 vp.), jossa ehdotettiin

muun muassa säädettäväksi, että VEL ei koske ulkomaan kansalaisen palvelusta ulkomailla. Eduskuntakäsittelyn yhteydessä katsottiin, että esitykseen ei sisältynyt riittävästi tietoja kysymyksessä olleista henkilöistä, eikä heidän oikeudestaan muuhun kuin Suomen valtion eläkkeeseen. Epäselväksi jäi, saisivatko kaikki VEL:n mukaisen eläkeoikeuden menettävät henkilöt riittävänä pidettävän eläketurvan muualta. Tämän vuoksi edellytettiin, että hallitus asianmukaisesti selvittää kysymyksessä olevan henkilöstön eläkeoikeuteen liittyvät kysymykset ja selvityksen valmistuttua antaa eduskunnalle esityksen toimenpiteistä, joihin selvitys mahdollisesti antaa aihetta. Hallituksen esitys hylättiin tuolloin siltä osin kuin siinä oli kysymys VEL:n soveltamisalan rajoittamisesta.

Valtiontilintarkastajat ovat kertomuksessaan vuodelta 1983 (s. 13) kiinnittäneet huomiota siihen, että Suomen ulkomaanedustuksessa asemamaasta palkattujen henkilöiden katsotaan kuuluvan VEL:n piiriin, kun taas toisaalta yhä useammin asemamaat edellyttävät näiden henkilöiden eläketurvan järjestettäväksi myös asemamaan sosiaaliturvan mukaisesti. Näin Suomi turvaa tällaisille henkilöille kaksinkertaisen eläketurvan yhden ja saman työsuhteen perusteella. Valtiontilintarkastajat edellyttivät, että ulkoasiainministeriö yhdessä valtiovarainministeriön kanssa selvittää kyseisen henkilöstön eläkeoikeuteen liittyvät kysymykset ja selvityksen valmistuttua antaa eduskunnalle esityksen toimenpiteistä, joihin on tarpeen epäkohdan korjaamiseksi ryhtyä.

Asiaa on valmisteltu valtion eläkeneuvottelukunnassa, jossa ovat edustettuina valtion henkilöstöä edustavat keskusjärjestöt. Asian käsittelyyn on osallistunut myös ulkoasiainministeriön edustaja.

Ehdotus kuukautta lyhyempien palvelussuhteiden perusteella tietyissä tapauksissa myönnettävästä eläkeoikeudesta on valmisteltu valtiovarainministeriössä mainitun työntekijäin eläkelain muuttamista koskevan esityksen pohjalta.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotettujen muutosten taloudellisia vaikutuksia ulkomailla palkattujen työntekijöiden eläkeoikeuden osalta on arvioitu käyttämällä hyväksi palkkausta ja eläketurvaa koskevia

tietoja sellaisista valtion palvelukseen ulkomailla otetuista työntekijöistä, joille on myönnetty VEL:n mukainen eläke viime vuosina tai jotka saavuttavat eläkeiän vuoteen 1990 mennessä. Näiden tietojen perusteella ehdotetuista muutoksista arvioidaan aiheutuvan valtion eläkekustannusten säästöä muutosten voimaantulo vuonna noin 55 000 markkaa. Voimaantulo vuoden jälkeen eläkekustannusten säästön arvioidaan kasvavan aluksi noin 60 000 markkaa vuodessa ja 1990-luvun alkupuolella noin 70 000 markkaa vuodessa. Näin ollen valtion eläkekustannusten jatkuvan säästön arvioidaan olevan noin 650 000 markkaa vuodessa, kun muutokset saavuttavat tasapainotilan 1990-luvun puolivälin jälkeen. Säästöä noin 10 prosenttia arvioidaan syntyvän valtion palvelukseen ulkomailla otettujen Suomen kansalaisten osalta ja noin 90 prosenttia muiden kuin Suomen kansalaisten osalta.

Muista ehdotetuista muutoksista aiheutuisi valtion eläkemenojen lisäystä ensimmäisenä vuotena arviolta noin 50 000 markkaa ja muutosten saavutettua tasapainotilan noin 40 vuodessa vaikutus olisi suurimmillaan arviolta noin 500 000 markkaa vuodessa.

Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1989 ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivästä maaliskuuta 1989.

Muutoksia valtion palvelukseen ulkomailla palkattujen työntekijöiden osalta sovellettaisiin tapauksissa, joissa eläketapahtuma on sattunut lain voimaantulon jälkeen. Muutokset koskisivat siten myös ennen muutosten voimaantuloa ansaittua eläketurvaa. Esityksellä pyritään kuitenkin käytännössä ainoastaan poistamaan ulkomailla valtion palvelukseen otettujen työntekijöiden osalta eräissä tapauksissa syntyvä kaksinkertainen eläketurva. Todettakoon lisäksi, että VEL 27 §:n mukaan henkilö, jolla on oikeus VEL:n mukaiseen eläkkeeseen, on velvollinen alistumaan siihen, mitä vastaisuudessa mahdollisesti säädetään hänelle samanaikaisesti tulevien eläkkeiden huomioon ottamisesta VEL 10 §:n 4 momentissa tarkoitettun eläkkeen enimmäismäärän laskemiseksi.

Ei liene kohtuullista, että sellaisiin valtion palvelukseen asemamaasta palkattuihin ulkomaalaisiin, joilla on pitkä palvelus tai lyhyt aika eläkeiän saavuttamiseen, sovellettaisiin uusia säännöksiä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että sellaisiin henkilöihin, joilla on palvelusta vähintään 20 vuotta tai aikaa eläkeiän saavuttamiseen enintään viisi vuotta, sovellettaisiin aikaisempia säännöksiä. Tällaisia henkilöitä on 52.

Säännöstä kuukautta lyhyempien palvelusuhteiden perusteella myönnettävästä eläkeoikeudesta ehdotetaan sovellettavaksi siten, että ehdotuksessa tarkoitettu vähintään kolmen peräkkäisen kalenterikuukauden aika alkaisi aikaisintaan lain voimaantulopäivästä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

valtion eläkelain 2 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/66) 2 §:n 1 ja 3 momentti ja 10 §:n 4 momentti,
 sellaisina kuin niistä ovat, 2 §:n 1 momentti 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa (664/85) ja 10 §:n 4 momentti 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1026/82) ja 21 päivänä elokuuta 1987 annetussa laissa (715/87), sekä
lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on 9 päivänä toukokuuta 1986 annetussa laissa (333/86), 19 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa (964/86), 27 päivänä marraskuuta 1981 annetussa laissa (809/81), mainitussa 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa ja mainitussa 21 päivänä elokuuta 1987 annetussa laissa, uusi 5 momentti seuraavasti:

2 §

Tämä laki ei koske:

- 1) palvelusta, joka on alkanut edunsaajan täytettyä 65 vuotta;
- 2) palvelusta sinä aikana, jolta edunsaaja saa virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella tämän lain taikka muun lain tai asetuksen mukaista vanhuuseläkettä taikka sellaista työkyvyttömyyseläkettä, jonka suuruutta määrättäessä on otettu huomioon eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio;
- 3) palvelusta, joka otetaan huomioon merimieseläkelain (72/56) tai eräiden työsuhteissa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain (662/85) mukaista eläkettä varten;
- 4) palvelusta, jossa edunsaajan työansio palveluksesta taikka hänen ollessaan samanaikaisesti kahdessa tai useammassa palveluksessa, niistä yhteensä on keskimäärin alle 818,24 markkaa kuukaudessa;
- 5) palvelusta, joka on jatkunut yhdenjaksoisena alle yhden kuukauden; eikä
- 6) valtion palvelukseen ulkomailta otetun muun kuin Suomen kansalaisen palvelusta.

Tätä lakia sovellettaessa katsotaan palveluksen jatkuneen yhdenjaksoisesti vähintään yhden kuukauden myös silloin, kun edunsaaja on ollut vähintään kolmena peräkkäisenä kalenterikuukautena alle kuukauden jatkuneissa palveluksissa edellyttäen, että työansio kunakin kalenterikuukautena nousee ainakin 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun markkamäärään ja edunsaaja on ollut työssä vähintään 20 tuntia kalenterikuukaudessa.

10 §

Kunkin palveluksen osalta määrätty eläkkeet lasketaan yhteen. Laskettaessa eläke 1 momenttia soveltaen eläkkeiden enimmäismäärä saa olla enintään 60 prosenttia ja laskettaessa eläke 2 tai 3 momenttia soveltaen enintään 66 prosenttia korkeimmasta sellaisen tämän lain mukaisesti lasketun eläkkeen perusteena olevasta palkasta, jossa on eläkeaikaa vähintään 2 vuotta. Jos sellaista eläkettä ei ole, yhteismäärä saa olla laskettaessa eläke 1 momenttia soveltaen enintään 60 prosenttia ja laskettaessa eläke 2 tai 3 momenttia soveltaen enintään 66 prosenttia korkeimmasta tämän lain mukaisen eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos edunsaajalla tämän lain mukaista eläkettä varten huomioon otetun palveluksen perusteella on oikeus eläkkeeseen myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain nojalla tai jos hänellä 5 §:n 5 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitetun palveluksen perusteella on oikeus eläkkeeseen myös työntekijäin eläkelain nojalla tai jos hänellä 6 §:n 1 momentin 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetun toiminnan perusteella on oikeus eläkkeeseen kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tai kehitysyhteistyötehtävästä vähintään viisi vuotta kestäneen toiminnan perusteella taikka jos hänellä valtion palvelukseen ulkomailta otettuna työntekijänä toimimisen perusteella on oikeus myös sellaiseen ulkomailta tulevaan eläkkeeseen tai sitä vastaavaan etuuteen, jonka kustannuksiin valtio on osallistunut, tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään:

- 1) määrä, joka on 1/8 prosenttia eläkkeen

perusteena olevasta palkasta jokaiselta sellaiselta eläkeajaksi luetulta kuukaudelta, jolta ajalta valtiolta saatu ansio on otettu huomioon lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista eläkettä varten sekä lisäksi tämän lain mukaista eläkettä varten hyväksiluetulta ajalta työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamisesta eläkeiän saavuttamiseen, jos sitä aikaa vastaava ansio on otettu huomioon edellä mainittua eläkettä varten ja tämä perustuu kokonaan tai osittain valtion palveluksesta saatuun ansioon;

2) työntekijäin eläkelain mukainen eläke siltä osin kuin se perustuu samaan palvelusaikaan kuin tämän lain mukainen eläke;

3) kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tahi kehitysyhteistyötehtävästä tuleva eläke siltä osin kuin se perustuu muihin kuin edunsaajalta perittyihin maksuihin ja samaan palvelusaikaan kuin tämän lain mukainen eläke; ja

4) valtion palvelukseen ulkomailta otettuna työntekijänä toimimisen perusteella ulkomailta tuleva eläke tai sitä vastaava etuus siltä osin kuin ne perustuvat samaan palvelusaikaan kuin tämän lain mukainen eläke;

jolloin ei oteta huomioon työntekijäin elä-

kelain mukaisesta eläkkeestä muiden eläkkeiden ja korvausten johdosta tehtävää vähennystä. Eläkkeen enimmäismäärästä on muutoin voimassa mitä jäljempänä säädetään.

Edellä 4 momentin 4 kohdassa tarkoitettu eläkettä vastaava etuus vähennetään tämän lain mukaisesta eläkkeestä valtiovarainministeriön vahvistamien laskentaperusteiden mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 .

Tämän lain 2 §:n 1 momentin 4 kohdan markkamäärä vastaa työntekijäin eläkeasetuksen 9 §:n tarkoittamaa palkkaindeksilukua vuodelle 1988.

Tämän lain 2 §:n 1 momentin 6 kohtaa ja 10 §:n 4 ja 5 momenttia sovelletaan eläkkeeseen, jonka perusteena oleva eläketapahtuma on sattunut lain voimassaollessa, kuitenkin siten, että jos valtion palvelukseen ulkomailta otetulla työntekijällä on lain voimaan tullessa tällaista palvelua vähintään 20 vuotta tai aikaa eläkeiän saavuttamiseen enintään viisi vuotta, sovelletaan aikaisempia säännöksiä.

Tämän lain 2 §:n 3 momenttia sovelletaan lain voimaantulon jälkeiseen palvelukseen.

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 1988

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Ulla Puolanne*

Laki**valtion eläkelain 2 ja 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/66) 2 §:n 1 ja 3 momentti ja 10 §:n 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat, 2 §:n 1 momentti 26 päivänä heinäkuuta 1985 annetussa laissa (664/85) ja 10 §:n 4 momentti 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa (1026/82) ja 21 päivänä elokuuta 1987 annetussa laissa (715/87), sekä

lisätään 10 §:ään, sellaisena kuin se on 9 päivänä toukokuuta 1986 annetussa laissa (333/86), 19 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa (964/86), 27 päivänä marraskuuta 1981 annetussa laissa (809/81), mainitussa 23 päivänä joulukuuta 1982 annetussa laissa ja mainitussa 21 päivänä elokuuta 1987 annetussa laissa, uusi 5 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

2 §

Tämä laki ei koske

palvelusta, joka on alkanut edunsaajan täytettyä 65 vuotta;

palvelusta sinä aikana, jolta edunsaaja saa virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella tämän lain taikka muun lain tai asetuksen mukaista vanhuuseläkettä taikka sellaista työkyvyttömyyseläkettä, jonka suuruutta määrättäessä on otettu huomioon eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio;

palvelusta, joka otetaan huomioon merimieseläkelain (72/56) tai eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain (662/85) mukaista eläkettä varten; eikä

palvelusta, jossa edunsaajan työansio palveluksesta taikka hänen ollessaan samanaikaisesti kahdessa tai useammassa palveluksessa, niistä yhteensä on keskimäärin alle 90 markkaa kuukaudessa.

Tämä laki ei koske:

1) palvelusta, joka on alkanut edunsaajan täytettyä 65 vuotta;

2) palvelusta sinä aikana, jolta edunsaaja saa virka- tai työsuhteen taikka yrittäjätoiminnan perusteella tämän lain taikka muun lain tai asetuksen mukaista vanhuuseläkettä taikka sellaista työkyvyttömyyseläkettä, jonka suuruutta määrättäessä on otettu huomioon eläkeiän saavuttamiseen jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio;

3) palvelusta, joka otetaan huomioon merimieseläkelain (72/56) tai eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelain (662/85) mukaista eläkettä varten;

4) palvelusta, jossa edunsaajan työansio palveluksesta taikka hänen ollessaan samanaikaisesti kahdessa tai useammassa palveluksessa, niistä yhteensä on keskimäärin alle 818,24 markkaa kuukaudessa;

5) palvelusta, joka on jatkunut yhdenjaksoisena alle yhden kuukauden; eikä

6) valtion palvelukseen ulkomailta otetun muun kuin Suomen kansalaisen palvelusta.

Sen estämättä, mitä edellä 1 momentissa on säädetty, tätä lakia on sovellettava työansion määrästä riippumatta, jos säännöllinen työaika palveluksessa tai edunsaajan ollessa samanaikaisesti kahdessa tai useammassa palveluksessa, niissä yhteensä on vähintään 20 tuntia viikossa.

Tätä lakia sovellettaessa katsotaan palveluksen jatkuneen yhdenjaksoisesti vähintään yhden kuukauden myös silloin, kun edunsaaja on ollut vähintään kolmena peräkkäisenä kalenterikuukautena alle kuukauden jatkuneissa palveluksissa edellyttäen, että työansio kunakin kalenterikuukautena nousee ainakin 1 momen-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tin 4 kohdassa tarkoitettuun markkamäärään ja edunsaaja on ollut työssä vähintään 20 tuntia kalenterikuukaudessa.

10 §

Kunkin palveluksen osalta määrätyt eläkkeet lasketaan yhteen. Laskettaessa eläke 1 momenttia soveltaen eläkkeiden enimmäismäärä saa olla enintään 60 prosenttia ja laskettaessa eläke 2 tai 3 momenttia soveltaen enintään 66 prosenttia korkeimmasta sellaisen tämän lain mukaisesti lasketun eläkkeen perusteena olevasta palkasta, jossa on eläkeaikaa vähintään 2 vuotta. Jos sellaista eläkettä ei ole, yhteismäärä saa olla laskettaessa eläke 1 momenttia soveltaen enintään 60 prosenttia ja laskettaessa eläke 2 tai 3 momenttia soveltaen enintään 66 prosenttia korkeimmasta tämän lain mukaisen eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos edunsaajalla tämän lain mukaista eläkettä varten huomioon otetun palveluksen perusteella on oikeus eläkkeeseen myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain nojalla tai jos hänellä 5 §:n 5 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitetun palveluksen perusteella on oikeus eläkkeeseen myös työntekijäin eläkelain nojalla *taikka* jos hänellä 6 §:n 1 momentin 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetun toiminnan perusteella on oikeus eläkkeeseen kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tai kehitysyhteistyötehtävästä vähintään viisi vuotta kestäneen toiminnan perusteella, tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään:

1) määrä, joka on 1/8 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta jokaiselta sellaiselta eläkeajaksi luetulta kuukaudelta, jolta ajalta valtiolta saatu ansio on otettu huomioon lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista eläkettä varten sekä lisäksi tämän lain mukaista eläkettä varten hyväksiluetulta ajalta työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamisesta eläkeiän saavuttamiseen, jos sitä aikaa vastaava ansio on otettu huomioon edellä mainittua eläkettä varten ja tämä perustuu kokonaan tai osittain valtion palveluksesta saatuun ansioon;

Kunkin palveluksen osalta määrätyt eläkkeet lasketaan yhteen. Laskettaessa eläke 1 momenttia soveltaen eläkkeiden enimmäismäärä saa olla enintään 60 prosenttia ja laskettaessa eläke 2 tai 3 momenttia soveltaen enintään 66 prosenttia korkeimmasta sellaisen tämän lain mukaisesti lasketun eläkkeen perusteena olevasta palkasta, jossa on eläkeaikaa vähintään 2 vuotta. Jos sellaista eläkettä ei ole, yhteismäärä saa olla laskettaessa eläke 1 momenttia soveltaen enintään 60 prosenttia ja laskettaessa eläke 2 tai 3 momenttia soveltaen enintään 66 prosenttia korkeimmasta tämän lain mukaisen eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Jos edunsaajalla tämän lain mukaista eläkettä varten huomioon otetun palveluksen perusteella on oikeus eläkkeeseen myös lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain nojalla tai jos hänellä 5 §:n 5 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitetun palveluksen perusteella on oikeus eläkkeeseen myös työntekijäin eläkelain nojalla tai jos hänellä 6 §:n 1 momentin 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetun toiminnan perusteella on oikeus eläkkeeseen kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tai kehitysyhteistyötehtävästä vähintään viisi vuotta kestäneen toiminnan perusteella *taikka jos hänellä valtion palvelukseen ulkomailta otettuna työntekijänä toimimisen perusteella on oikeus myös sellaiseen ulkomailta tulevaan eläkkeeseen tai sitä vastaavaan etuuteen, jonka kustannuksiin valtio on osallistunut*, tämän lain mukaisesta eläkkeestä vähennetään:

1) määrä, joka on 1/8 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta jokaiselta sellaiselta eläkeajaksi luetulta kuukaudelta, jolta ajalta valtiolta saatu ansio on otettu huomioon lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain mukaista eläkettä varten sekä lisäksi tämän lain mukaista eläkettä varten hyväksiluetulta ajalta työkyvyttömyyden tai työttömyyden alkamisesta eläkeiän saavuttamiseen, jos sitä aikaa vastaava ansio on otettu huomioon edellä mainittua eläkettä varten ja tämä perustuu kokonaan tai osittain valtion palveluksesta saatuun ansioon;

Voimassa oleva laki

2) työntekijäin eläkelain mukainen eläke siltä osin kuin se perustuu samaan palvelusaikaan kuin tämän lain mukainen eläke; ja

3) kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tahi kehitysyhteistyötehtävästä tuleva eläke siltä osin kuin se perustuu muihin kuin edunsaajalta perittyihin maksuihin ja samaan palvelusaikaan kuin tämän lain mukainen eläke;

jolloin ei oteta huomioon työntekijäin eläkelain mukaisesta eläkkeestä muiden eläkkeiden ja korvausten johdosta tehtävää vähennystä. Eläkkeen enimmäismäärästä on muutoin voimassa mitä jäljempänä säädetään.

Ehdotus

2) työntekijäin eläkelain mukainen eläke siltä osin kuin se perustuu samaan palvelusaikaan kuin tämän lain mukainen eläke;

3) kansainväliseltä järjestöltä tai yhteistyöelimeltä tahi kehitysyhteistyötehtävästä tuleva eläke siltä osin kuin se perustuu muihin kuin edunsaajalta perittyihin maksuihin ja samaan palvelusaikaan kuin tämän lain mukainen eläke; ja

4) valtion palvelukseen ulkomailla otettuna työntekijänä toimimisen perusteella ulkomailta tuleva eläke tai sitä vastaava etuus siltä osin kuin ne perustuvat samaan palvelusaikaan kuin tämän lain mukainen eläke;

jolloin ei oteta huomioon työntekijäin eläkelain mukaisesta eläkkeestä muiden eläkkeiden ja korvausten johdosta tehtävää vähennystä. Eläkkeen enimmäismäärästä on muutoin voimassa mitä jäljempänä säädetään.

Edellä 4 momentin 4 kohdassa tarkoitettu eläkettä vastaava etuus vähennetään tämän lain mukaisesta eläkkeestä valtiovarainministeriön vahvistamien laskentaperusteiden mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 .

Tämän lain 2 §:n 1 momentin 4 kohdan markkamäärä vastaa työntekijäin eläkeasetuksen 9 §:n tarkoittamaa palkkaindeksilukua vuodelle 1988.

Tämän lain 2 §:n 1 momentin 6 kohtaa ja 10 §:n 4 ja 5 momenttia sovelletaan eläkkeeseen, jonka perusteena oleva eläketapahtuma on sattunut lain voimassaollessa, kuitenkin siten, että jos valtion palvelukseen ulkomailla otetulla työntekijällä on lain voimaan tullessa tällaista palvelua vähintään 20 vuotta tai aikaa eläkeiän saavuttamiseen enintään viisi vuotta, sovelletaan aikaisempia säännöksiä.

Tämän lain 2 §:n 3 momenttia sovelletaan lain voimaantulon jälkeiseen palvelukseen.